

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αρ. Φακ.: 7.11.12.19/4
Αρ. Τηλ. : 22800924
Αρ. Φαξ : 22428277
E-mail : dde@moec.gov.cy

22 Οκτωβρίου, 2021

Διευθυντές/Διευθύντριες
Νηπιαγωγείων και Δημοτικών Σχολείων

Θέμα: Οδηγίες για εφαρμογή του υλικού «Κίκο και το Χέρι» του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας προστασίας των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει ορίσει την **18η Νοεμβρίου** ως την ευρωπαϊκή ημέρα προστασίας των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση. Η ημέρα αυτή στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και συγχρόνως τονίζει την ανάγκη κινητοποίησης των κρατών να αναλάβουν δράση για την πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει δημιουργήσει σχετικό **υλικό ευαισθητοποίησης**, με στόχο την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών, με τίτλο «**Ο Κανόνας των Εσωρούχων**» (The Underwear Rule) και αποτελείται, ανάμεσα σε άλλα, από το παραμύθι «Κίκο και το Χέρι», για μικρά παιδιά (3-7 ετών) και οδηγίες εφαρμογής του. Ο Κανόνας των Εσωρούχων αποτελεί μέρος της εκστρατείας **Ένα στα Πέντε** του Συμβουλίου της Ευρώπης, με σκοπό να σταματήσει η σεξουαλική βία εναντίον των παιδιών. Το υλικό είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης και μεταφρασμένο σε πολλές γλώσσες:

[https://www.coe.int/en/web/children/underwear-rule#{:2262788258%22:\[\],%2262788333%22:\[\]}](https://www.coe.int/en/web/children/underwear-rule#{:2262788258%22:[],%2262788333%22:[]})

Στο πλαίσιο της **ευρωπαϊκής ημέρας προστασίας των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση** θα πρέπει να υλοποιηθούν τα ακόλουθα κατά την περίοδο **15/11/2021-10/12/2021**:

(α) Διαδικτυακή επιμόρφωση προς νηπιαγωγούς και δασκάλους/λες Α΄ τάξης, για το συγκεκριμένο υλικό, σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν σε ξεχωριστή εγκύκλιο.

(β) Παρουσίαση του υλικού «Κίκο και το Χέρι» σε συνεδρία προσωπικού από τους/τις εκπαιδευτικούς που θα παρακολουθήσουν την επιμόρφωση.

(γ) Διδασκαλία στα παιδιά του παραμυθιού «Κίκο και το Χέρι» από τους/τις εκπαιδευτικούς στην Προδημοτική και Α΄ τάξη Δημοτικού.

Για την εφαρμογή των πιο πάνω σημειώνονται βοηθητικά τα ακόλουθα:

1. Χρήσιμες συμβουλές από το Συμβούλιο της Ευρώπης για τον Κανόνα των Εσωρούχων στο **Παράρτημα Α**.
2. Ενημερωτικό υλικό (παραμύθι και σποτ «Κίκο και το Χέρι», έντυπο με οδηγίες για τον Κανόνα που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και γονείς και τραγούδια), στο πλαίσιο της Εκστρατείας **Ένα στα Πέντε** του Συμβουλίου της Ευρώπης (Πρόγραμμα: <https://www.enastapente.gr/el/kiko-kai-to-xeri>), για τον τερματισμό της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών.)
3. Ενδεικτικές δραστηριότητες που αφορούν στον Κανόνα των Εσωρούχων στο εγχειρίδιο «Ταξίδι Ζωής: Οδηγός Εκπαιδευτικού με ενδεικτικές δραστηριότητες για την ενότητα Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία» (<http://agogyd.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/didaktiko-yliko>) σσ. 30-42.
4. Ενδεικτικό σχέδιο μαθήματος για εφαρμογή του πιο πάνω υλικού υπάρχει αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Αγωγής Υγείας Δημοτικής Εκπαίδευσης στο θέμα Αναπαραγωγικά και Ιδιωτικά μέρη του σώματος (<http://agogyd.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/ypost-b-taxi>).
5. Πληροφορίες στο Έντυπο «Προστατεύω το σώμα μου και τον εαυτό μου, είναι δικαίωμα μου» για παιδιά δημοτικού από την Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού (http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/DMLpublications_gr/DMLpublications_gr?opendocument&ekdoseis-tis-epitrou).
6. Παραμύθι του Συμβουλίου της Ευρώπης «Κίκο και το φωτοσκορπούλι» (4-7 ετών), Νοέμβριος 2020, το οποίο αφορά στην ασφάλεια των παιδιών στο ψηφιακό περιβάλλον (<https://www.coe.int/en/web/children/kiko-and-the-manymes>) και έχει μεταφραστεί και στην ελληνική γλώσσα (<https://www.enastapente.gr/el/kiko-and-the-manymes>).

Μετά την εφαρμογή του υλικού «Κίκο και το χέρι», όσες σχολικές μονάδες επιθυμούν μπορούν να αποστείλουν **προαιρετικά** ανατροφοδότηση για την εφαρμογή του υλικού στα παιδιά, συμπληρώνοντας το Έντυπο Ανατροφοδότησης στο **Παράρτημα Β**. Η αποστολή του Εντύπου Ανατροφοδότησης δεν είναι υποχρεωτική.

Το Έντυπο Ανατροφοδότησης να αποσταλεί στις ακόλουθες ηλεκτρονικές διευθύνσεις το αργότερο μέχρι τις **17 Δεκεμβρίου 2021**:

- Για τα Δημοτικά Σχολεία στην Επιθεωρήτρια-Σύνδεσμο Αγωγής Υγείας κ. Σούλα Ιωάννου (sioannou@schools.ac.cy)
- Για τα Νηπιαγωγεία στην κ. Μαρία Αγγελίδου, Επιθεωρήτρια Προδημοτικής Εκπαίδευσης (mangelidou@schools.ac.cy).

Υπενθυμίζεται ότι το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας συμμετέχει στην Ad Hoc Υπουργική Επιτροπή για τη διαμόρφωση Εθνικής Στρατηγικής για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση, τη Σεξουαλική Κακοποίηση και την Παιδική Πορνογραφία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο έχει εκπονηθεί Σχέδιο Δράσης που αποτελεί ολοκληρωμένη πρόταση και συνιστά τη συμβολή του ΥΠΠΑΝ στη διαμόρφωση της Εθνικής Πολιτικής, μέσα από το έργο της Επιτροπής του ΥΠΠΑΝ για Πρόληψη και

Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης Παιδιών. Επισημαίνεται ότι στο Σχέδιο Δράσης το θέμα της **πρόληψης** της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών τίθεται στο επίκεντρο της διαδικασίας, μέσα από την προώθηση της **Ολιστικής Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης** στα σχολεία, ενώ παράλληλα, καταβάλλεται συστηματική προσπάθεια ευαισθητοποίησης όλων των εκπαιδευτικών, μέσω επιμορφώσεων.

Το κείμενο πολιτικής για την ολιστική σεξουαλική διαπαιδαγώγηση έχει αποσταλεί σε όλα τα σχολεία με εγκύκλιο (<https://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp5075b>) και περιλαμβάνει: (1) τον ορισμό και αναγκαιότητα ολιστικής σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, (2) το θεσμικό πλαίσιο που στηρίζει την ολιστική σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και (3) την πολιτική του ΥΠΠΑΝ σε σχέση με την ολιστική σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Επισημαίνεται ότι ετοιμάζεται και θα αποσταλεί στη συνέχεια συμπληρωματικό υλικό για τη διδασκαλία της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης για παιδιά νηπιαγωγείου και Α΄ τάξης δημοτικού.

Παρακαλώ για ενημέρωση των εκπαιδευτικών του σχολείου σας και τις δικές σας περαιτέρω ενέργειες.

Δρ Μάριος Στυλιανίδης
Διευθυντής
Δημοτικής Εκπαίδευσης

Κοιν.: Διευθύντρια Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

: Γ.Ε.Δ.Ε.

: Π.Λ.Ε. Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας

: Π.Λ.Ε Γραφείο Δ.Δ.Ε.

: Π.Ο.Ε.Δ.

: Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης

: Παγκύπρια Συνομοσπονδία Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων και Κοινοτικών Νηπιαγωγείων